

Žisková zpráva k výstavě

TRAFO
GALLERY

Jakub Janovský: Ptáček v kleci

8. září – 29. říjen 2023

Kurátor: Petr Vaňous

Po sedmi letech se do pražské Trafo Gallery vrací umělec Jakub Janovský s výstavou Ptáček v kleci, který ve své práci rozvíjí, zhodnocuje a aktualizuje kresebná východiska v médiu obrazu, koláže, smaltu, sochy, objektu, videa a instalace. Proces „aktualizace“ je tu navázán na stabilně přítomná témata Janovského, mezi které patří především paměť včetně jejího opozita = zapomnění (!), jako podmnožiny osobní a kolektivní zkušenosti. Cyklický čas se tu rafinovaně a potměšile proplétá s historickým a vytváří často absurdní, zoufalé nebo nostalgické situace. Kurátorem výstavy je Petr Vaňous.

Vernisáž výstavy proběhne ve čtvrtek 7. září 2023 od 19.00 hod. K výstavě vychází originálně řešené autorské leporelo v limitovaném počtu, které bude pokřtěno 21. září od 18.00 hod. Komentovaná prohlídka se uskuteční 10. října v 18.00 hod. Více informací najdete na trafogallery.cz.

Výstava v pražské Trafo Gallery navazuje na Janovského loňskou bilanční výstavu *BEŽONOVÁ ZAHRADA* v Alšově jihočeské galerii. Žakřka pohádkově laděný název *PTÁČEK V KLECI* odkazuje na rozporný stav okamžité asociace. Vězení nebo svoboda, podle toho, zda klec je obsazena nebo zůstala prázdná. Žato významová jednoznačnost polarit je však autorem a jeho výstavním projektem problematizována. Zůstává otevřeno, co všechno může „klec“ pro „ptáčka“ symbolizovat a zda ho někdy nevábí právě tím, že nastavuje bezbřehé svobodě jasné hranice. Dvířka jsou otevřená, ale je tu přítomno něco, co mu brání klec opustit, nebo co naopak přijímá jako nezměnitelnou danost. Výstava představí autorovy nové obrazy, sochy a pohyblivý obraz ve vzájemném instalačním propojení.

JAKUB JANOVSKÝ (*1984, Jihlava) vystudoval Akademii výtvarných umění v Praze (2004–2010; Ateliér kresby / Škola Jitky Svobodové). Během studia začal vytvářet dočasné kresby v opuštěných interiérech a exteriérech demoličních výměřů, z nich se často dochovala pouze fotodokumentace, případně video z akce. Svéráznou formou vizuálně intervenoval do veřejného prostoru. Nástěnné skicáky a poznámky často obsahovaly motivy, které se následně objevily rozpracované v jeho obrazech. Kresba je Janovskému univerzálním výrazovým prostředkem, s nímž lze nakládat svobodně (popisně i experimentálně) a rozvíjet jej různými, i neočekávanými či překvapujícími způsoby nejenom na standardizovaných formátech papíru. Svě náměty, často sublimující stopy násilí a deformací, čerpá z výchovných a socializačních procesů spojených s dětstvím, zároveň je fascinován formami, které tuto sublimaci fixují v pozdějším lidském životě. Janovského vize jsou spíše lakonické, někdy až nesnesitelně přímé. Skutečná identita a osobnost jeho „jednatelů“ je často skryta za anonymní maskou. Umělec reflektuje temné stránky lidského jednání napříč dějinami a kulturními oblastmi. Jeho sondy mají znakový, nadčasový charakter. Fungují jako varovné typologické situace. Žomu odpovídá i jejich zpravidla černobílá či deliricky intenzivní barevná forma. Trafo Gallery vydala v r. 2016 Janovského autorský katalog *Silicon Family*.

Rozhovor kurátora výstavy Petra Vaňouse s Jakubem Janovským:

Absolvoval jsi ateliér Kresby na AVU. Už tehdy byly součástí tvé diplomky objekty. Zajímáš se také o pohyblivý obraz, ready makes a realizace ve veřejném prostoru. Odkud se u tebe

bere tako stále silnější a patrnější potřeba výrazového a mediálního rozkročení ve vztahu k tématu, které tě zajímá?

Již při studiích mě zajímala možnost rozpohybovat statický obraz. V počátcích jsem dělal paralelně s nástěnnými kresbami i jakási bodyartová videa, kde se kresba na kůži pomocí pohybu lidského těla nepatrně vlnila. Později fungovala jako „parazit“, kdy se dostávala na různé užtkové předměty. To byla i součást mé diplomky.

V tvé poslední práci roste důraz na vykročení do prostoru. Stále více akcentuješ v galerijních instalacích ready mades a hmotnou figuru, jak ukázala i tvá poslední velká výstava v AJG (Betonová zahrada). Proč?

V současnosti pracuji s prostorem a objektem asi více komplexním způsobem nejen ve vztahu ke kresbě. Vytvářím sochy, které často komunikují přímo se závěsným obrazem. Rozvíjejí příběhy nebo duplikují námět z dřívějších prací. Je pro mě hrozně napínavé sledovat, jakou může mít gesto při pohybu těla (např. tvář v dlaních) rozdílnou atmosféru v obraze a soše.

Pracuješ dlouhodobě s tématem vzpomínek a paměti. Co tě na něm fascinuje?

Paměť vnímám jako náš vnitřní fundus. Unikátní a neopakovatelný díky tomu, čím jsme prošli, nebo jsme tím byli i zdánlivě nepřímou ovlivnění. Vzpomínky a prostředí, které nás utvářely a utváří, může každý svým způsobem využít ve vlastní práci. Tím se s určitými okolnostmi vyrovnat nebo naopak na něco poukázat. Dělán vlastně obě.

Máš nějaké kulturní a umělecké zdroje, ke kterým se opakovaně vracíš?

Řento typ otázky je vždy zavádějící. Zdrojů je nespočet a ty, k nimž se pravidelně vracím, je mnoho. Buď vyberu několik autorů a zákonitě na někoho zapomenou, nebo řeknu jednoho dva a bude to znamenat, že jsou jediní. Dobře...za všechny zmíním povídky a prózy Jaroslava Havlíčka, který mě opakovaně nepřestává udivovat „svou obyčejností“.

Proč název připravovaného projektu Ptáček v kleci?

Název je parafráze Kafkova aforismu „Jsem klec hledající ptáka“. Zároveň se tak jmenuje moje starší nástěnná kresba a koláž. Ptáček v kleci je vlastně pro mě o nemožnosti zvrátit některé okolnosti, které nám život přichystal. Např. rodinu, sociální původ.

Na co se můžeme v září v Trafo Gallery těšit?

Divák se může těšit na nové obrazy, sochy a možná i na.... :)

Proč výstavu doprovází vydání autorského leporela, které tentokrát nahradí katalog?

Když jsme v roce 2016 vydávali v Trafo Gallery katalog Silicon Family ke stejnojmenné výstavě, už tehdy jsem měl chuť udělat trochu nestandardní formát výtvarné publikace. Od té doby mě láká představa jednoduché hravé skládačky, kde se vracíme do dětských let – obsahem jsme ale v přítomnosti.

Děkujeme partnerům Trafo Gallery a výstavy: Ministerstvo kultury ČR, Magistrát hlavního města Prahy, Canadian Medical, Seznam.cz, Skupina ČEZ, Forst, Dopravní podnik hlavního města Prahy, Jatka78, Art District 7, Radio Color, Radio 1 a Wine4You.

Kontakt pro návštěvy a média: Blanka Čermáková, trafogallery@trafogallery.cz, 739 517 758, lucie@trafogallery.cz, 773 520 675

Trafo Gallery, Hala 14, Pražská tržnice, Bubenské nábřeží 306/13, Praha 7, tram 1, 12, 14, 25, metro Vltavská (300m), otevřeno Út–Ne 15–19h, So 10–19h, www.trafogallery.cz, IG: trafo_gallery, FB: trafogalerie